

Infokilde Eesti energeetikast

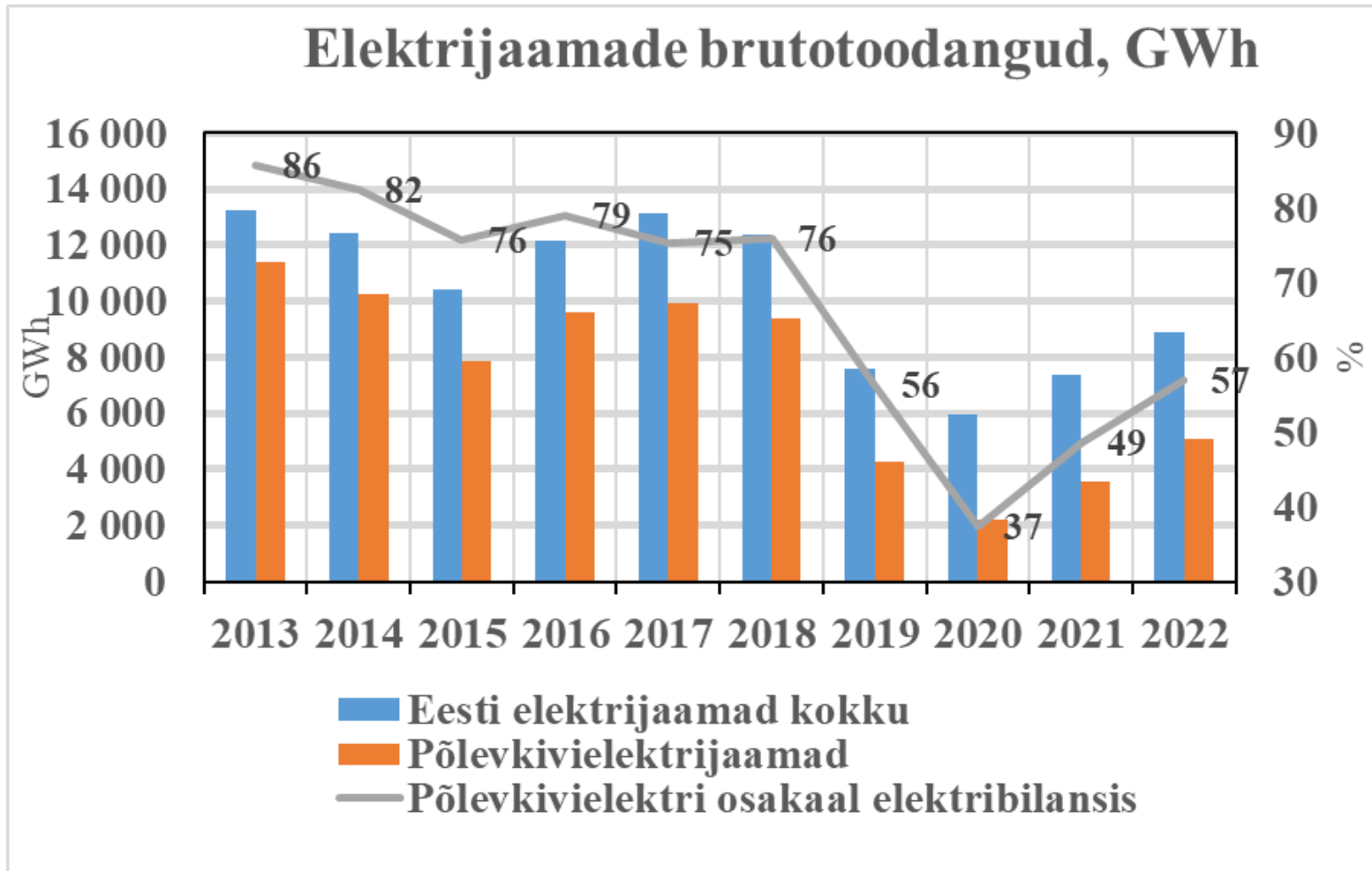
Rein Talumaa

14. detsember 2023

Sissejuhatus

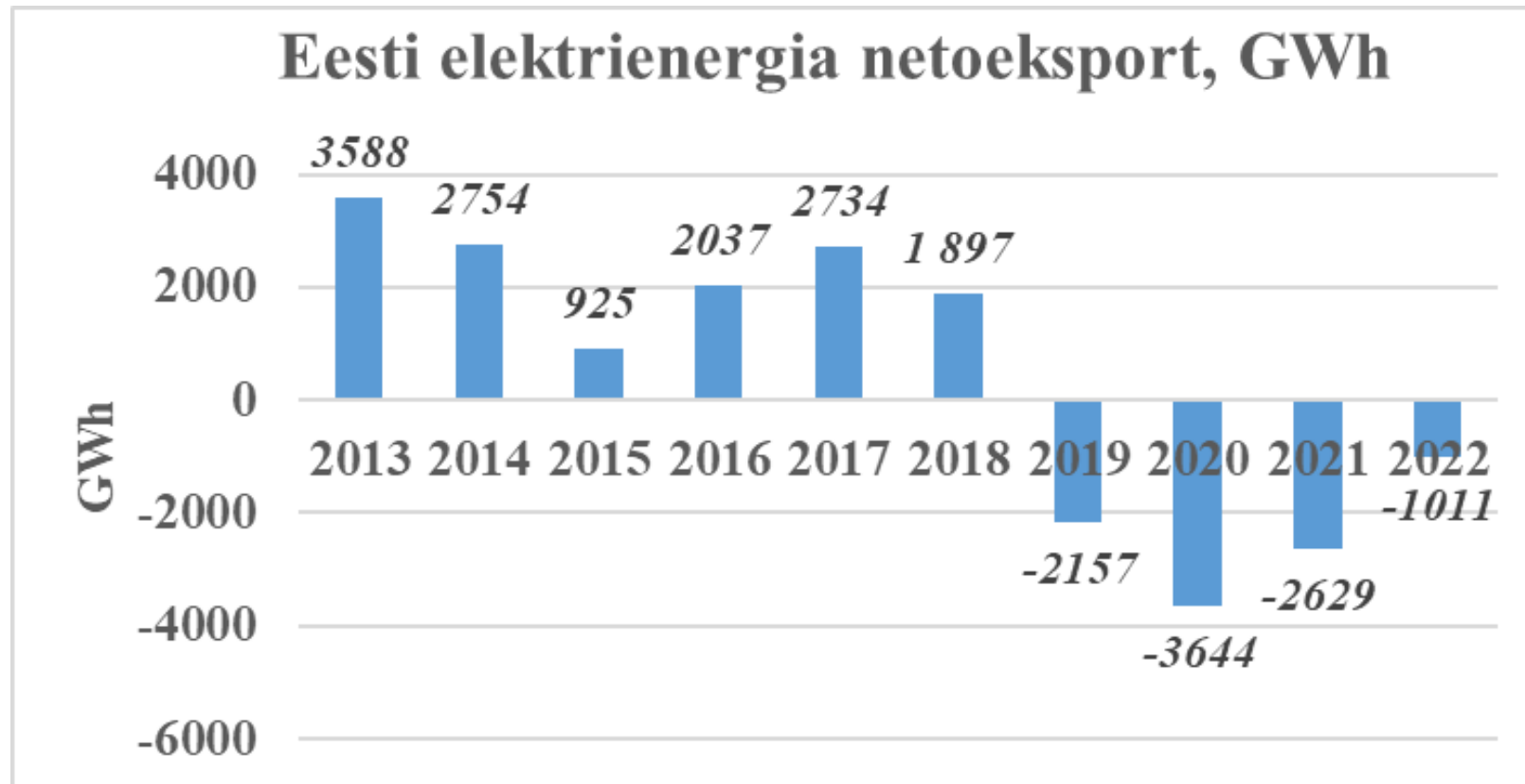
Alljärgnevalt on toodud mõningad olulised näitajad Eesti elektroenergeetika vallas aastatel 2016 kuni 2022 ja osalt ka aastast 2013. See ei ole terviklik ülevaade olukorrast Eesti elektroenergeetikas, vaid ainult mõningate elektrivarustuse seisukohalt oluliste näitajate (nagu toodangud, eksport/import, kasutatud energiaallikad) väljatoomine. Diagrammides ja tabelis kõik näitajad on esitatud Statistikaameti andmete põhjal.

Materjali esitamise eesmärgiks on tuua välja Eesti elektrivarustuses oluliste näitajatega toimunud tendentse nimetatud aastate lõikes. Samuti sobib see alusmaterjaliks aruteludeks Eesti elektrivarustuse teemadel.

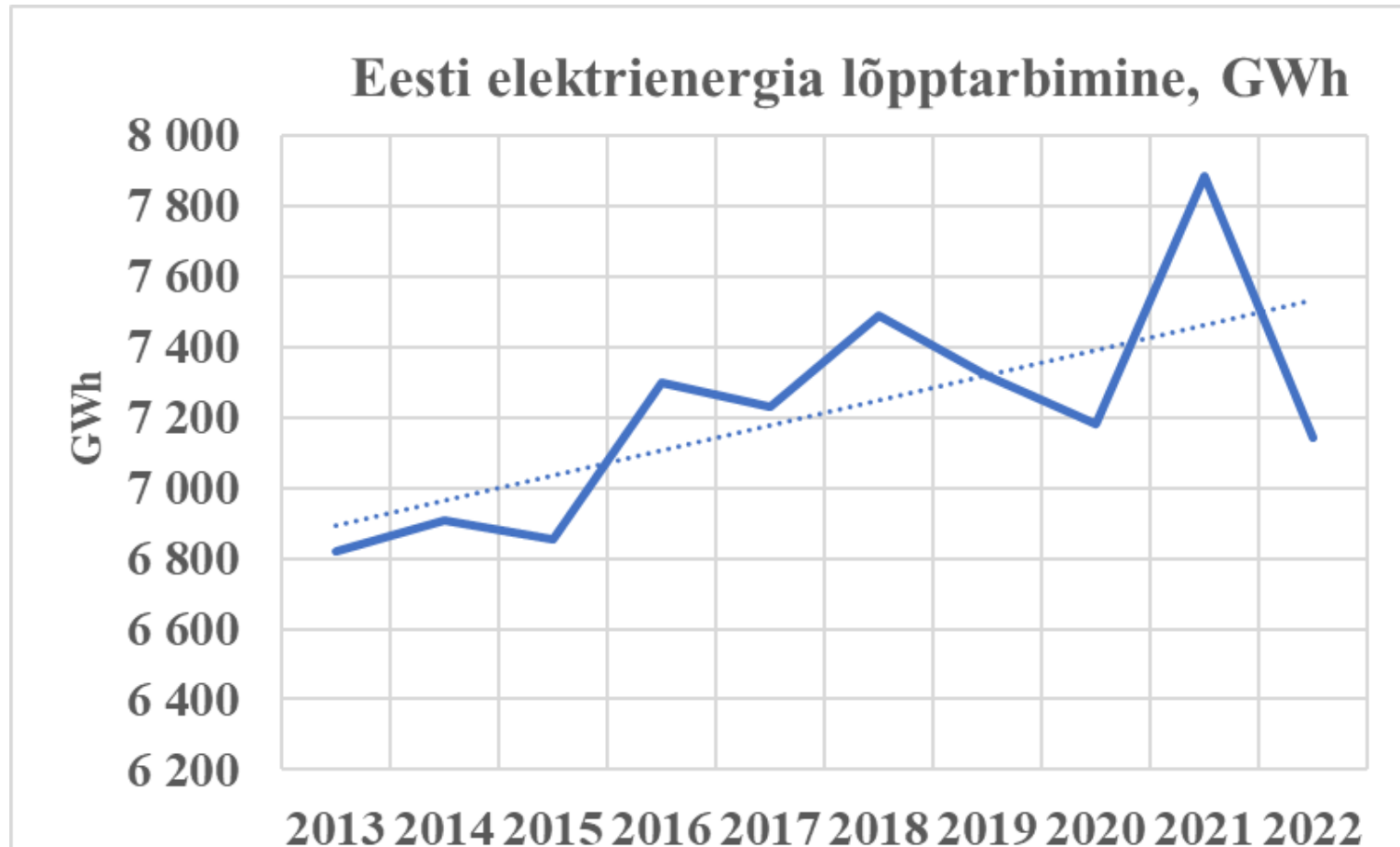
Algandmed: Statistikaamet

1. Eesti elektrijaamade toodangud aastatel 2013–2022.

Algandmed: Statistikaamet

2. Eesti elektrienergia netoeksport aastatel 2013–2022.

Algandmed: Statistikaamet

3. Eesti elektrienergia lõpptarbimine aastatel 2013–2022.

Diagrammil 1 on toodud Eesti kõigi elektrijaamade aastatoodangud, sealhulgas põlevkivielektrijaamade omad ning põlevkivielektri osakaalud elektribilansis. Kui aastani 2019 Eesti elektritootmises prevaleerisid põlevkivielektrijaamad, siis 2019. a toimus oluline muutus - vähenesid nii kõigi elektrijaamade kui ka põlevkivielektrijaamade toodangud ja samuti ka põlevkivielektri osakaal elektribilansis. Viimasel paaril aastal on põlevkivielektri osakaal siiski veidi kasvanud.

Ülaltoodud muutus kajastus ka Eesti elektrivarustuses - kui aastani 2019 Eesti kattis vabariigi tarbimise ja olulisel määral ka eksportis elektrienergiat, siis aastast 2019 Eesti muutus elektrit importivaks riigiks, nagu näha diagrammil 2.

Kuid mitte ainult elektritoodang ei vähenenud, vaid vähenes ka põhiliste tootmisallikate, soojuselektrijaamade, summaarne paigaldatud võimsus. Statistikaameti andmetel 2547 MW 2016. a versus 1990 MW 2022. a, ehk vähenemine 22 %. Samadel aastatel SEJ ülesseatud võimsuse kasutustegur on püsinud 85 % juures.

Nii toodangute kui ka paigaldatud võimsuste vähenemine on otseselt seotud põlevkivielektrijaamadega, osa vanade põlevkivi tolmpõletamise energiablokkide tööst väljaviimisega.

Samas elektrienergia lõpptarbimine on olnud kasvutrendis, nagu näha diagrammil 3.

Elektritoodang	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%
Põlevkivi	9 623	79,0	9964	76,3	9 340	75,6	4 295	56,3	2 225	37,4	3 579	48,6	5 078	57,0
Turvas	50	0,4	109	0,8	47	0,4	24	0,3	12	0,2	0	0,0	11	0,1
Biokütus ja -gaas (*)	860	7,1	980	7,5	1235	10,0	1286	16,8	1761	29,6	1709	23,2	1 518	17,0
Raskekütteõli	115	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0
Põlevkiviõli	138	1,1	64	0,5	119	1,0	27	0,4	22	0,4	37	0,5	34	0,4
Maagaas	74	0,6	63	0,5	58	0,5	38	0,5	27	0,5	42	0,6	29	0,3
Jäätmekütus	129	1,1	141	1,1	142	1,1	128	1,7	149	2,5	151	2,1	136	1,5
Põlevkiviuttegaas	533	4,4	950	7,3	711	5,8	1043	13,7	748	12,6	711	9,7	807	9,1
Hüdroenergia	35	0,3	26	0,2	15	0,1	19	0,2	30	0,5	23	0,3	23	0,3
Tuuleenergia	594	4,9	723	5,5	636	5,1	687	9,0	844	14,2	733	10,0	668	7,5
Päikeseenergia	10	0,1	15	0,1	31	0,3	74	1,0	123	2,1	354	4,8	596	6,7
Muud taastuvad	25	0,2	21	0,2	26	0,2	13	0,2	16	0,3	20	0,3	10	0,1
Kokku	12 186	100,0	13056	100,0	12 360	100,0	7 634	100,0	5 957	100,0	7 359	100,0	8 910	100,0

*) Puiduhake ja -
jäätmel ning
biogaas

Allikas: Statistikaamet

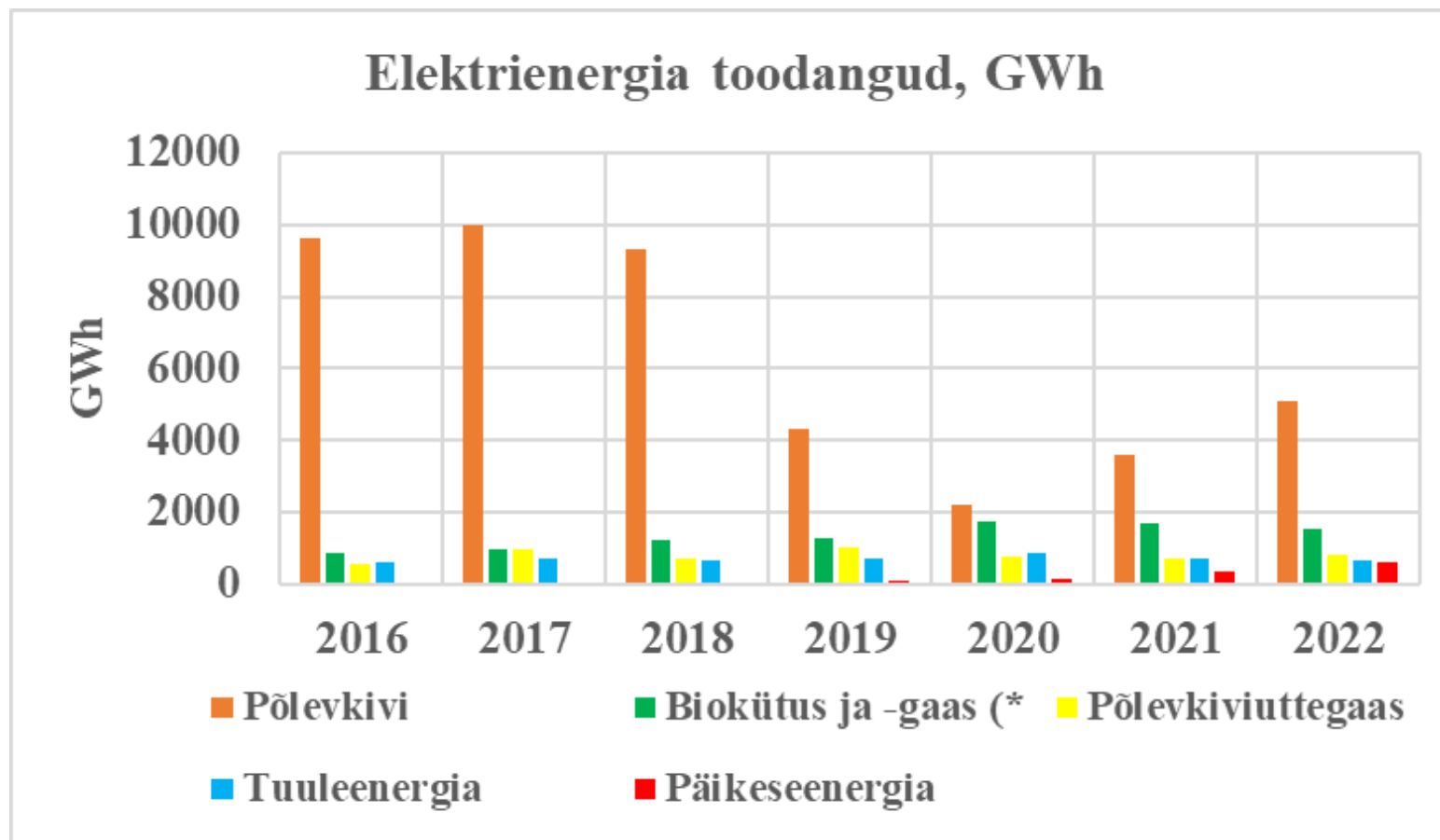
4. Eesti elektrijaamade elektrienergia toodangud energiaallikate järgi.

Tabelis 4 on toodud Eesti elektriyaamade elektrienergia toodangud energiaallika järgi ja toodetud elektrienergia osakaalud kogutoodangust aastate 2016 kuni 2022 lõikes.

Nagu eelpool juba mainitud, on põlevkivist elektrienergia tootmine viimastel aastatel oluliselt vähenenud. Mõningal määral on kasvanud biokütuse ja –gaasi, tuuleenergia ja põlevkiviuttegaasi baasil toodetud elektrienergia kogused ning osakaalud. Suhteliselt kiiresti on viimastel aastatel kasvanud päikeseenergia baasil toodetud elektrienergia kogused, kuid nende osakaalud on elektribilansis siiski madalad.

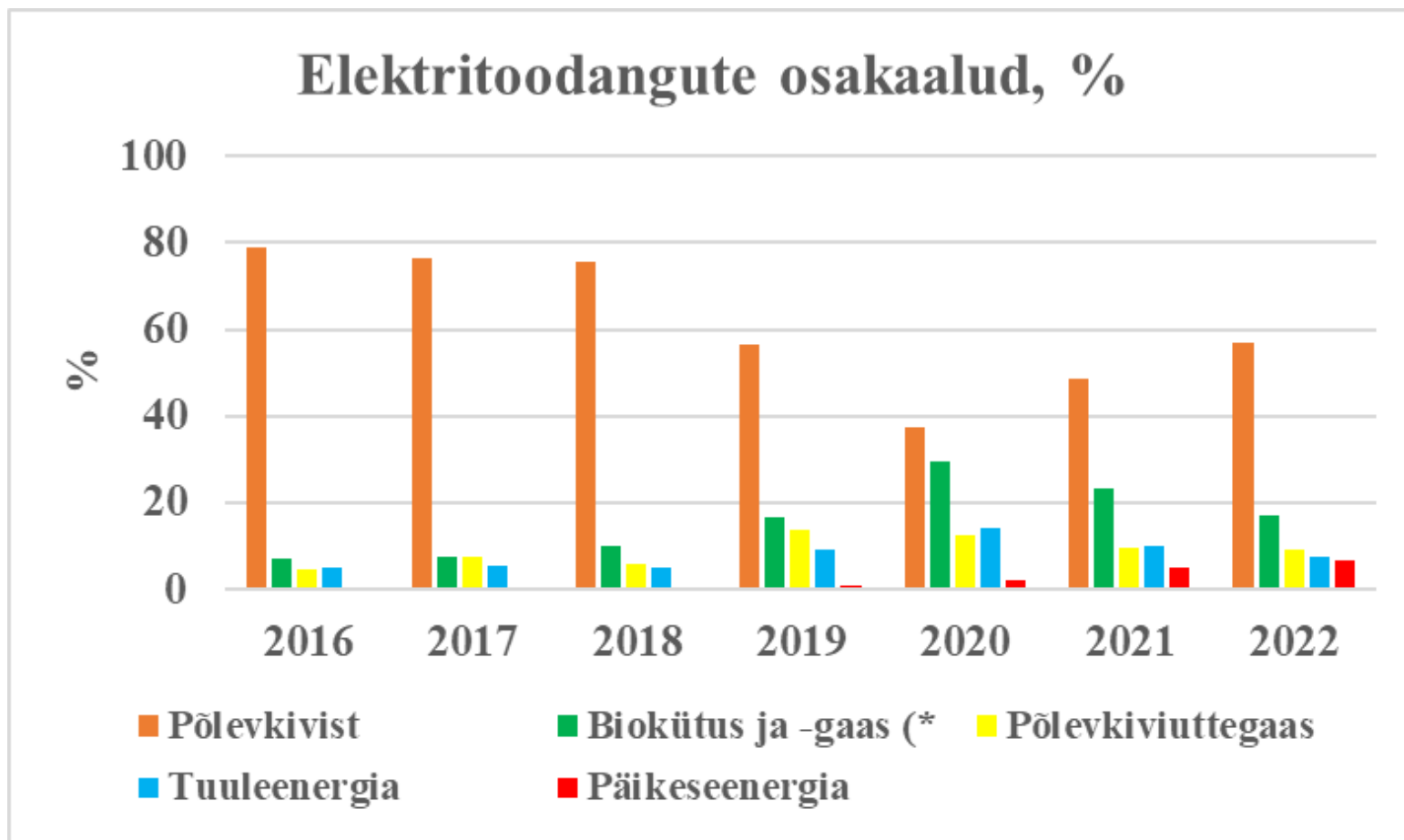
Enam kasutatud energiaallikate (osakaalud >5 %) baasil toodetud elektrienergia ja selle osakaalud elektribilansis aastatel 2016 kuni 2022 on esitatud vastavalt diagrammidel 5 ja 6.

Ülejäänud energiaallikate baasil toodetud elektrienergia osakaalud on marginaalsed, välja arvatud jäätmekütuse oma, kuid viimase ressursid on piiratud ja ei ole ette näha kasvutendentsi.

Algandmed: Statistikaamet

5. Elektrienergia toodangud enam kasutatud energiaallikatel.

Algandmed: Statistikaamet

6. Elektritoodangute osakaalud elektribilansis enam kasutatud energiaallikatel.

NB! 11. dets k. a Elering avaldas Varustuskindluse aruande 2023, mis on kättesaadav Eleringi kodulehel. Soovitan tutvuda.

Täna tähelepanu eest!